

โครงการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
พื้นที่เขตบางกอกใหญ่ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๘

๑. หลักการและเหตุผล

พื้นที่เขตบางกอกใหญ่มีขนาด ๖.๑๙ ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นเกษตรกรรมน้ำล้ำคลองล้อมรอบ เป็นที่ราบลุ่ม มีการทruzด้วยทางทุก ๆ ปี และอยู่ในอิทธิพลการขึ้น-ลงของระดับน้ำทะเล ซึ่งพื้นดินอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณเมตรเศษ เมื่อน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยามีระดับสูงขึ้น เนื่องจากน้ำหนื้น ให้ผลผ่านลมมาสู่ท่าเรือที่ปากอ่าวไทยสมบทกับน้ำทะเลหนุน ทำให้น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลเข้าท่วมพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำ และพื้นที่ใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อนจากเหตุน้ำท่วม โดยสาเหตุของน้ำท่วมเกิดจากหลายปัจจัย ดังนี้

- น้ำฝน โดยปกติฤดูฝนเริ่มในเดือนพฤษภาคม สิ้นสุดในเดือนตุลาคม มีปริมาณฝนสูงที่สุดระหว่างเดือนสิงหาคมถึงกันยายนเดือนตุลาคม

- น้ำหนื้น น้ำหนื้นที่ตกลงมาในที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนบน บางส่วนถูกกักไว้โดยเขื่อนต่าง ๆ ส่วนที่เหลือจะไหลผ่านกรุงเทพมหานครลงไปสู่อ่าวไทยซึ่งจะสูญเสียให้น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงที่ไหลผ่านกรุงเทพมหานครมีระดับสูง ในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนพฤษจิกายน รวมถึงพื้นที่เขตบางกอกใหญ่ ซึ่งมีบางส่วนที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ได้รับผลกระทบด้วย

- น้ำทะเลขุน เมื่อรับดับน้ำทะเลขุนแล้วจะมีผลกระทบต่อระบบสาธารณูปโภค ระบบการระบายน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำป่าสัก แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำป่าสักในเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม

- ระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา จากสาเหตุน้ำหนื้นมีปริมาณสูง และน้ำทะเลเขมนุนสูงเป็นช่วงเวลาสั้นพั้งกันในเดือนกันยายนถึงเดือนพฤษจิกายน เป็นเหตุให้ระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาสูงกว่าปกติมาก

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยนานาเชื้อชาติและสถานที่สำคัญ สำหรับการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งมีอัตราการสูญเสียทางเศรษฐกิจสูง เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในชุมชนของชาติและเพื่อบรรเทาและลดความเสียหายทางเศรษฐกิจ สาธารณูปโภค ทรัพย์สิน และความเดือดร้อนของประชาชน โดยมุ่งลดดัชน้ำอ่อนน้ำท่วมในพื้นที่และลดระดับความลึกของน้ำท่วม รวมทั้งลดระยะเวลาของภารท่วมขังของน้ำ ลงจากที่เคยมีในอดีต ให้เหลือน้อยที่สุดตามสภาพพื้นที่บริเวณต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

- หมู่บ้านอัมพร ซอยพาณิชยการรัตนบุรี ๙ สาเหตุเกิดจากพื้นที่บริเวณดังกล่าวมีสภาพต่ำ (เป็นที่ดินเอกสาร) หากเกิดฝนตกหนักเป็นเวลานานจะทำให้น้ำท่วมขังบริเวณถนนในซอย ซึ่งสามารถแก้ไขโดยการเดินเครื่องสูบน้ำที่ติดตั้งบริเวณคลองวัดดีดวด และสำrage ทางหลังภัตตาคารแวร์ชายส์เพื่อลดระดับน้ำหลังจากฝนหยุดตกประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง

- ชุมชนวัดเครือวัลย์ สาเหตุเกิดจากพื้นที่ชุมชนติดแม่น้ำเจ้าพระยามีระดับต่ำ ช่วงน้ำหลาก และน้ำทะเลหนุนจะมีการร่วงไหลของน้ำตามแนวสันเขื่อนเข้าท่วมพื้นที่ชุมชน

- ซอยวังเดิม ๑๐ สาเหตุเกิดจากพื้นที่ซอยวังเดิม ๑๐ ติดแม่น้ำเจ้าพระยามีระดับต่ำ ช่วงน้ำหนื้นอุบลากและน้ำทะเลหนุนจะมีการร่วงไหลของน้ำตามแนวสันเขื่อนเข้าท่วมพื้นที่

๓. เป้าหมายการดำเนินการ

- เพื่อลดจุดน้ำท่วมที่เคยท่วมเล็กน้อยให้เป็นจุดที่ไม่มีน้ำท่วม
- เพื่อลดพื้นที่และความลึกของน้ำท่วม
- เพื่อลดระยะเวลาท่วม
- เพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถเข้า-ออกพื้นที่ประสบปัญหาได้อย่างสะดวก

๔. วิธีการดำเนินการ

๔.๑ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เขตบางกอกใหญ่ขึ้นภายในสำนักงานเขตเพื่อ

- เป็นศูนย์ฯ ปฏิบัติการรับมุกติและฉุกเฉินในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่เขต
    บางกอกใหญ่
- ติดตามสถานการณ์สภาพน้ำท่วมและประเมินผลการปฏิบัติการแก้ไขบรรเทาความ
    เดือดร้อนของประชาชน
- ให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในแนวทางเดียวกัน และยังเป็นการเพิ่มทักษะใน
    การปฏิบัติหน้าที่ปกติอีกด้วย

- เป็นการบริหารทรัพยากรหั่นทดของสำนักงานเขต ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ การเตรียมการก่อนฝนตก

- ระบบคุ้คลอง ได้แก่การสร้างเขื่อนคันกันน้ำริมคุ้คลอง การขุดลอกคุ้คลอง การเปิด
    ทางน้ำไหล
- ระบบหอรับสายน้ำ ได้แก่ การปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งรวมเส้นทางท่อระบายน้ำ
- ระบบประตุระบายน้ำ ได้แก่การปรับปรุงซ่อมแซมประตุระบายน้ำและทำบกน้ำต่าง ๆ
- ระบบการสูบน้ำ ได้แก่ การจัดเตรียมติดตั้งเครื่องสูบน้ำให้พร้อมนำไปติดตั้งบริเวณจุดอ่อน
    น้ำท่วม

๔.๓ การปฏิบัติการขณะฝนตก

- ศูนย์ปฏิบัติการฯ ติดตามรายงานสภาพฝนตลอดเวลา โดยประสานกับศูนย์ฯ
    สำนักการระบายน้ำ

- นวยคนเชื่อมที่เร็ว (BEST) รถปฏิบัติการพร้อมเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพน้ำท่วมซึ่ง
    ตามจุดต่าง ๆ ที่มีปัญหา เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและรายงานสภาพน้ำท่วมมา�ังศูนย์ปฏิบัติการ
- เจ้าหน้าที่ออกเก็บขยะหน้าตະแกรงรับน้ำฝนตามถนนและซอย
- นวยดิติดตามผล ออกตรวจสอบสภาพปัญหาน้ำท่วมรายงานและหรือให้ข้อเสนอแนะ
    ต่อศูนย์ปฏิบัติการ

- ศูนย์ปฏิบัติการฯ รายงานสภาพฝนและน้ำท่วมต่อผู้บังคับบัญชา

๔.๔ การปฏิบัติการหลังฝนตก

- นวยปฏิบัติการต่าง ๆ ยังคงปฏิบัติการจนกระทั่งน้ำท่วมซึ่งจะหายออกหมด
- เจ้าหน้าที่ยังคงเก็บขยะหน้าตະแกรงรับน้ำฝนตามถนนและซอย

- ศูนย์ปฏิบัติการฯ ประมวลสภาพน้ำท่วมทั้งหมดและพิจารณาสังการแก้ไขเพิ่มเติม
  - ห็นว่ายอดตามผล รายงานสภาพปัญหาน้ำท่วมและความคิดเห็น
  - ศูนย์ปฏิบัติการฯ สรุปปริมาณฝน และรายงานการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
- ต่อผู้บังคับบัญชา

๔.๕ การเตรียมการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนื้องจากน้ำทุน

- ปิดกันท่อระบายน้ำตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อป้องกันน้ำไหลย้อนกลับเข้ามา
- ปรับปรุงซ่อมแซมประตูระบายน้ำ ทำงานกันน้ำ
- สร้างและเสริมแนวคันกันน้ำ
- จัดทำทางเดินชั่วคราวบริเวณพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำท่วม
- การติดตั้งเครื่องสูบน้ำบริเวณจุดอ่อนน้ำท่วม
- การตรวจสอบและแก้ไขสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการป้องกันน้ำท่วม เช่นการก่อสร้างเกี่ยวกับทางรั้งบายน้ำ ภารก่อสร้างเชื่อมต่อต่าง ๆ

๔.๖ การปฏิบัติการบรรเทาภัยขณะน้ำท่วมและฟื้นฟูหลังน้ำลด

๔.๖.๑ การบรรเทาภัยขณะน้ำท่วม

- การอำนวยความสะดวกการจราจรบนถนน โดยจัดเจ้าหน้าที่เทศกิจหรือ อปมช. อำนวยความสะดวกการจราจร จัดหน่วยช่วยเข็นรถ ฉีดน้ำยาคันความชื้น

- การจัดหน่วยเก็บขยะพื้นที่เสีย
- การแจกจ่ายยาวยาตราช้าง
- สร้างสะพานทางเดินชั่วคราว
- ช่วยเหลือประชาชนในการยกหรือหันของหนืด

๔.๖.๒ การฟื้นฟูหลังน้ำลด

- ปรับปรุงทางด้านกายภาพในส่วนของ กทม. เช่น จัดซ่อมถนน สะพาน ทางเท้า และอื่น ๆ ที่ชำรุด เสียหาย

- พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้แก่ การเยี่ยมประชาชน ให้คำปรึกษาตรวจรักษา สุขภาพความเป็นอยู่

๕. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฝ่ายโยธา และฝ่ายต่าง ๆ ของสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ ตามคำสั่งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เขตบางกอกใหญ่

๖. งบประมาณ

ใช้งบประมาณจากหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ (ค่าตอบแทน) จำนวนเงิน ๙๗,๐๘๐.- บาท จากแผนงานการจัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และจำนวนเงิน ๑,๐๕๔,๗๖๐.- บาท จากแผนงานการโยธา

๓. สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานเขตบางกอกใหญ่เป็นศูนย์จัดเตรียมและสั่งการ

๔. วันและเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

๕. ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถแก้ไข ควบคุม ระดับน้ำในพื้นที่จุดอ่อนน้ำท่วมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญเป็นระบบฯ และช่วยเหลือด้านการสัญจรเข้า-ออกที่อยู่อาศัยของประชาชนให้ได้รับความสะดวกมากขึ้น

๖. ปัญหาและอุปสรรค

- ฝนตกในช่วงเวลากลางคืนทำให้การลดระดับน้ำอาจกระทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร
- มีสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำ การรักษาล้ำค่า คล่อง มีภารก่อสร้างที่เป็นอุปสรรคกีดขวางทางน้ำ
- ระบบสูบน้ำ เครื่องสูบน้ำขัดข้องหรือมีขยะและวัชพืชติดตะแกรงกันช่อง
- * - เกิดไฟฟ้าดับ หรือกระแสไฟฟ้าที่ใช้กับเครื่องสูบน้ำขัดข้อง *
- ในการณ์ที่มีระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาสูงเกินกว่าที่คาดหมาย ว่าทำให้การป้องกันน้ำท่วม ไม่ได้ผล
- การระบายน้ำช่วงฝั่งทุกหนึ่ง ขณะเดียวกับที่มีระดับน้ำทางลุ่มน้ำที่มีอุปสรรคใน บางพื้นที่สำคัญเป็นตัวขัดขวางการลดระดับน้ำ และจะต้องมีการประสานขอรับปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน
- ชั้งการบูรณะบ่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนี้ จะต้องมีการดำเนินการ ทุกขั้นตอนอย่าง มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านอุปกรณ์และสภาพทางระบายน้ำ รวมทั้งจะต้องมีความพร้อมของเจ้าหน้าที่ทุกรายดับ ใน ขั้นปฏิบัติการอีกด้วย จึงอยู่ที่เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลัง ด้วยความรับผิดชอบ อย่างเต็มที่ รวมทั้งจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านของการประสานความร่วมมือจากส่วนราชการ อื่น ๆ และวัสดุอุปกรณ์ในกรณีพิเศษเร่งด่วนด้วย

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ

นายวีระชัย ลพันธ์
ผู้อำนวยการเขตบางกอกใหญ่